

Τα πάθη που συναντώνται στο διήγημα του Βιζυηνού «Πρωτομαγιά» (Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2brJpSu>]

Εν τέλει και τα ονόματά τους κρύβουν «μυστικά», και εκεί υπάρχει «συνάντηση», αφού φαίνεται να λειτουργούν «συμπληρωματικά», ο Πασχάλης παραπέμπει για τους χριστιανούς στο Πάσχα [ετυμ. < αραμαϊκό Pascha, εβραϊκό Peshah (= διέλευση)] τη μεγαλύτερη χριστιανική εορτή σε ανάμνηση της ανάστασης του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού[471], ενώ η Κλάρα [ετυμ. < λατ clarus -a -um (= αγλαός, λαμπρός[472]/φωτεινός, η, ο)], είναι η Φωτεινή και το φως συνδέεται αναπόσπαστα με την Ανάσταση του Κυρίου[473], το Πάσχα, και με την υλοποίηση μιας επιθυμίας του Πασχάλη: *Ἐκεῖ, ἐκ τοῦ ἐρέβους τῆς σκοτεινῆς φαντασίας μου, ἀ νέβη ἡ καθαρά, ἡ ἄσπιλος μορφή τῆς Κλάρας, ὡς ἀστήρ ανατέλλων!*[474]

Η Βιζύη

5.5 «Πρωτομαγιά»

Η «Πρωτομαγιά», το πέμπτο διήγημά του, δημοσιεύεται στην εφημερίδα *Ακρόπολις* σε δύο συνέχειες, την 1^η και 2^η Μαΐου του 1884[475]. Πρόκειται για ένα σύντομο αφήγημα που εξελίσσεται την παραμονή και ανήμερα της Πρωτομαγιάς και περιγράφει τα ήθη και τα έθιμα και τις δοξασίες της Πρωτομαγιάς στη Θράκη.

Οι «αστοχίες» που συναντώνται είναι η ειδωλολατρία, η δεισιδαιμονία, η μοιχεία, η κλοπή, η αποσιώπηση της αλήθειας και η υφέρπουσα ομοφυλοφιλία.

Η *ειδωλολατρία* επιβιώνει. Ο αφηγητής αποστασιοποιούμενος από το «καλωσόρισμα» του Μαΐου -*Μόνον έγώ και οί νεκροί δεν έχαιρετήσαμεν έπανελθόντα τον Μάιον*- εξηγεί λογικά τα εαρινά αυτά έθιμα. Τα αποδίδει στην φυσιολατρία των πρώτων ανθρώπων και στην «υποδοχή» της φιλικής πλέον φύσης που διαδέχεται τον «εχθρικό» χειμώνα. Οι ειδωλόλατρες αποδίδουν τις ιδιότητες αυτές της φύσης σε συγκεκριμένους θεούς -Ίσιδα, Διόνυσο, Δήμητρα, Απόλλωνα και Φλώρα (Flora)- και τις συνδέουν με συγκεκριμένες γιορτές -Ανθεςφόρια, Ηροσάνθεια, Χλόεια, Θαλίσεια και Διονύσια[476]. Ο αφηγητής επισημαίνει ότι ο Χριστιανισμός επιδιώκει να υποβαθμίζει τις ειδωλολατρικές αυτές γιορτές και να στρέφει το ενδιαφέρον των πιστών του σε πνευματικές ενασχολήσεις, αλλά αποτυγχάνει. Στη συνέχεια, *η Εκκλησία έκλεισε και τον έτερον αυτής οφθαλμόν (...)* επιτρέψασα τοις πιστοίς να προσφέρωσι τάς απαρχάς της Φύσεως στον *Φυτουργώ τής Κτίσεως*[477], συμπεραίνοντας ότι με τον τρόπο αυτόν ο άνθρωπος μένει συνεπής με τον εαυτό του. Δεν λησμονεί, τέλος, ο αφηγητής να αναφέρει ότι η Θράκη είναι η πατρίδα των Βακχίδων και των Μαινάδων και το οδυνηρό τέλος του Ορφέα[478].

Η *δεισιδαιμονία* κυριαρχεί. Ο γέρο-Μπόσκος, ο συνοδός του αφηγητή, στον οποίο αναφέρεται αναλυτικά, είναι δεισιδαίμων και «βλέπει» παντού μάγισσες, μάγια και ζωτικά. «Επαληθεύεται» η πρόληψή του ότι «*Όποιος ταξιδεύση Πρωτομαγιά, θα γυρίση από τα μισόστρατα*»[479].

Η *μοιχεία* αποκαλύπτεται. Ο αφηγητής βρίσκεται κοντά σε παράνομο ζευγάρι -μιας παντρεμένης γυναίκας και του νεαρού εραστή της- όπως αποκαλύπτεται από τα λεγόμενά τους. Η μοιχαλίδα φαίνεται να είναι η γυναίκα του γέρο-Μπόσκου[480].

[Συνεχίζεται]

[471]Γ. Μπαμπινιώτης, όπ. παρ., σ.1355.

[472]Σ. Κουμανούδης, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν* (Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη, 2009)σ.130.

[473]Ματθ. 28. 3: «*ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν*».

[474]Γ.Μ. Βιζυηνός, *όπ. παρ.*, σ.160 και Μ. Χρυσανθόπουλος, «*Η ερμηνεία της επιθυμίας και η επιθυμία της ερμηνείας*», *όπ. παρ.*, σσ.89-109, *εδώ σ.104*.

[475]Γ.Μ. Βιζυηνός, *Πρωτομαγιά*, στην εφημερίδα «*Ακρόπολις*» στη ψηφιακή διεύθυνση: <http://efimeris.nlg.gr/ns/main.html> (Ημερομηνία ανάκτησης: 10-12-2013).

[476]Γ. Βιζυηνός, «*Πρωτομαγιά*» στο *Άπαντα τα πεζά του Γεωργίου Βιζυηνού* (Αθήνα: Εκδόσεις Εκδοτικός Οργανισμός Πάπυρος, 1996) σσ.239-251, *εδώ σ.244*.

[477] Γ. Βιζυηνός, «*Πρωτομαγιά*», *όπ. παρ.*, σ.246.

[478]Γ. Βιζυηνού, «*Πρωτομαγιά*», *όπ. παρ.*, σσ.246-247.

[479]Γ. Βιζυηνού, «*Πρωτομαγιά*», *όπ. παρ.*, σ.249.

[480]Γ. Βιζυηνού, «*Πρωτομαγιά*», *όπ. παρ.*, σ.247 και σ.249.